

Criptografie și Securitate

- Prelegherea 2 -
Sisteme istorice de criptare

Adela Georgescu, Ruxandra F. Olimid

Facultatea de Matematică și Informatică
Universitatea din București

Cuprins

1. Cifruri de permutare / transpoziție
2. Cifruri de substitutie
3. Sisteme mecanice de criptare

Cifruri de permutare / transpoziție

Definitie

Un *cifru de permutare* presupune rearanjarea literelor în textul clar pentru a obține textul criptat.

Cifruri de permutare / transpoziție

- ▶ sistemul Rail Fence
- ▶ cifruri generale de transpoziție

Cifruri de permutare / transpoziție

- ▶ sistemul Rail Fence >>> curs
- ▶ cifruri generale de transpoziție >>> seminar

Rail Fence

A diagram illustrating the Rail Fence cipher with 3 rails. Above the rails, the letters M, A, R, T are arranged horizontally. Below them, the letters E, J, I, A are arranged in the first rail. In the second rail, the letters S, C, P are arranged. A red arrow points from left to right above the letters, indicating the direction of reading. A red downward arrow is positioned to the left of the first rail, pointing towards the letters E, J, I, A.

	M	A	R	T
↓	E	J	I	A
	S	C	P	T

Text clar: mesaj criptat

Cheia: $k = 3$

Text criptat: MARTEJIASCPT

Cifruri de substituție

Definitie

Un *cifru de substituție* presupune înlocuirea unui caracter (set de caractere) cu un alt caracter (set de caractere).

Clasificare:

- ▶ **monoalfabetice:** pentru o cheie dată, un caracter este întotdeauna înlocuit în textul cifrat de același caracter
- ▶ **polialfabetice:** pentru o cheie dată, un caracter este înlocuit în textul cifrat de caractere diferite

Cifruri de substituție monoalfabetice

- ▶ cîfrul lui Cezar
- ▶ substituție simplă
- ▶ sistemul Cavalerilor de Malta

Cifruri de substituție monoalfabetice

- ▶ cîfrul lui Cezar >>> curs
- ▶ substituție simplă >>> curs
- ▶ sistemul Cavalerilor de Malta >>> seminar

Cifrul lui Cezar

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	A	B	C

Text clar: mesaj criptat

Text criptat: PHVDM FULSWDW

Cifrul lui Cezar

- ▶ \mathcal{K}
- ▶ \mathcal{M}
- ▶ \mathcal{C}
- ▶ $\text{Enc} : \mathcal{K} \times \mathcal{M} \rightarrow \mathcal{C}$

- ▶ $\text{Dec} : \mathcal{K} \times \mathcal{C} \rightarrow \mathcal{M}$

Cifrul lui Cezar

- ▶ $\mathcal{K} = \{0, 1, \dots, 25\}$

- ▶ \mathcal{M}

- ▶ \mathcal{C}

- ▶ $\text{Enc} : \mathcal{K} \times \mathcal{M} \rightarrow \mathcal{C}$

- ▶ $\text{Dec} : \mathcal{K} \times \mathcal{C} \rightarrow \mathcal{M}$

Cifrul lui Cezar

- ▶ $\mathcal{K} = \{0, 1, \dots, 25\}$
- ▶ $\mathcal{M} = \{a, b, \dots, z\}^*$
- ▶ \mathcal{C}
- ▶ $\text{Enc} : \mathcal{K} \times \mathcal{M} \rightarrow \mathcal{C}$

- ▶ $\text{Dec} : \mathcal{K} \times \mathcal{C} \rightarrow \mathcal{M}$

Cifrul lui Cezar

- ▶ $\mathcal{K} = \{0, 1, \dots, 25\}$
- ▶ $\mathcal{M} = \{a, b, \dots, z\}^*$
- ▶ $\mathcal{C} = \{A, B, \dots, Z\}^*$
- ▶ $\text{Enc} : \mathcal{K} \times \mathcal{M} \rightarrow \mathcal{C}$

- ▶ $\text{Dec} : \mathcal{K} \times \mathcal{C} \rightarrow \mathcal{M}$

Cifrul lui Cezar

- ▶ $\mathcal{K} = \{0, 1, \dots, 25\}$
- ▶ $\mathcal{M} = \{a, b, \dots, z\}^*$
- ▶ $\mathcal{C} = \{A, B, \dots, Z\}^*$
- ▶ $\text{Enc} : \mathcal{K} \times \mathcal{M} \rightarrow \mathcal{C}$

$$\text{Enc}_k(m) = m + k \pmod{26}$$

- ▶ $\text{Dec} : \mathcal{K} \times \mathcal{C} \rightarrow \mathcal{M}$

Cifrul lui Cezar

- ▶ $\mathcal{K} = \{0, 1, \dots, 25\}$
- ▶ $\mathcal{M} = \{a, b, \dots, z\}^*$
- ▶ $\mathcal{C} = \{A, B, \dots, Z\}^*$
- ▶ $\text{Enc} : \mathcal{K} \times \mathcal{M} \rightarrow \mathcal{C}$

$$\text{Enc}_k(m) = m + k \pmod{26}$$

- ▶ $\text{Dec} : \mathcal{K} \times \mathcal{C} \rightarrow \mathcal{M}$

$$\text{Dec}_k(c) = c - k \pmod{26}$$

Criptanaliză - Atac prin forță brută

- ▶ $|\mathcal{K}| = 26$
- ▶ atac prin forță brută (căutare exhaustivă): încercarea, pe rând, a tuturor cheilor posibile până când se obține un text clar cu sens

Principiul cheilor suficiente: O schemă sigură de criptare trebuie să aibă un spațiu al cheilor suficient de mare a.î. să nu fie vulnerabilă la căutarea exhaustivă.

Substituția simplă

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
F	I	L	O	R	U	X	A	D	G	J	M	P
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
S	V	Y	B	E	H	K	N	Q	T	W	Z	C

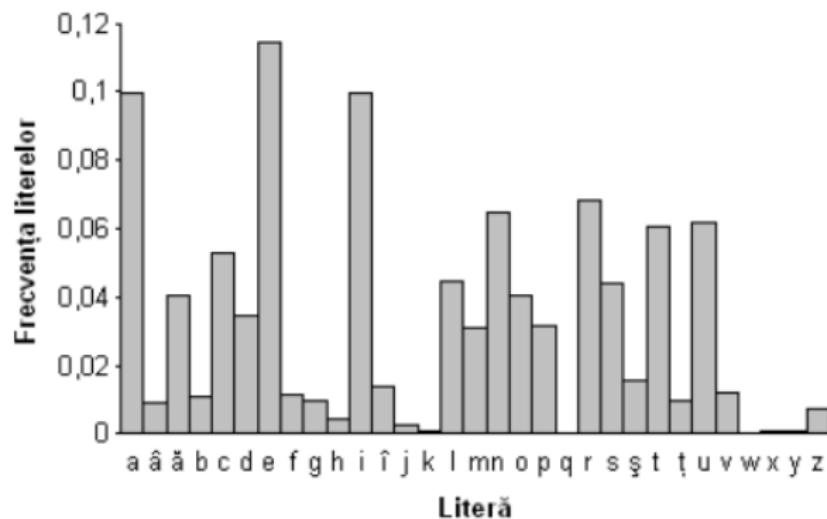
Text clar: mesaj criptat

Text criptat: PRHFG LEDYKFK

Criptanaliză - Analiza de frecvență

- ▶ $|\mathcal{K}| = 26!$
- ▶ atacul prin forță brută devine mai dificil
- ▶ analiza de frecvență: determinare corespondenței între alfabetul clar și alfabetul criptat pe baza frecvenței de apariție a literelor în text, cunoscând distribuția literelor în limba textului clar
 - ▶ se cunoaște limba textului clar
 - ▶ lungimea textului permite analiza de frecvență

Criptanaliză - Analiza de frecvență

[Wikipedia]

Cifruri de substituție polialfabetice / poligrafice

- ▶ sistemul Playfair
- ▶ sistemul Hill
- ▶ sistemul Vigenére

Cifruri de substituție polialfabetice / poligrafice

- ▶ sistemul Playfair >>> seminar
- ▶ sistemul Hill >>> seminar
- ▶ sistemul Vigenére >>> laborator

Sisteme mecanice

[Bletchley Park 2012]

Sisteme mecanice

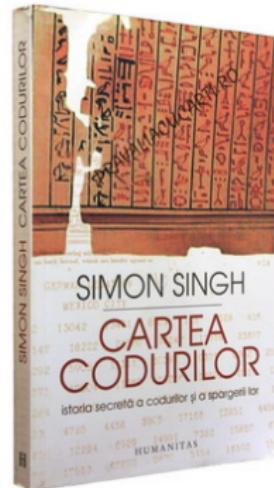
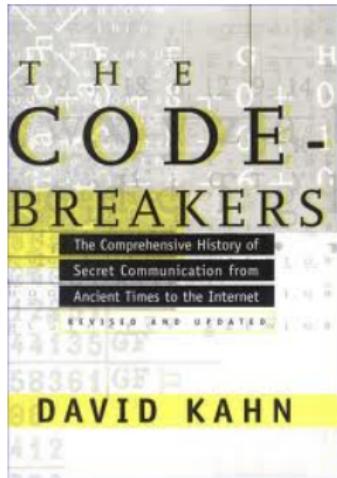

[Bletchley Park 2012]

Important de reținut!

- ▶ Tipuri de cifruri: transpoziție, substituție
- ▶ Sisteme mecanice de criptare
- ▶ Astfel de sisteme sunt total nesigure!

Referințe bibliografice

<http://simonsingh.net/books/the-code-book/>